

vbi est predicatio exercita: ergo quiddam homo per se est animal.

Dico, quod haec: animal predicatur de homine: est per accidens: non tamen animal predicatur secundum accidens, & est vera pro predicacione exercita: & ita vtroque; est veritas, sumendo vni-formiter predicacionem exercitam.

Summa textus: simul & explicatio.

AD plenioram intelligentiam eorum, quae in Predicamento collocantur, duas Regulas Antepredicamentales assignat Arist. quarum prima deseruit ad cognoscendum Predicamentorum profunditatem id est, progressum a superiori genere vsq; ad individua: & de huius Regulae veritate inquit Doctor in praesenti: partem eius falsitatem ostendentem tribus rationibus probat, quibus non obstantibus concludit esse veram: pro cuius intelligentia.

1. Notan.

Notandum primo: quod predicatio praedicati de subiecto aut est necessaria, aut contingens; hoc est, vel essentialis, vel accidentalis. Et rursus quaelibet aut est exercita, aut signata: & vtraque potest fieri in primis, & in secundis intentionibus: quapropter quaeritur: an haec Regula de omni predicacione in omnibus intentionibus intelligatur.

2. Notan.

Secundo notandum: quod tam subiectum, quam praedicatum, quae illud aliud, quod de praedicatione dicitur, possunt sumi, vel prout in eodem genere ordinantur, vel prout in diuerso: id est, ut praedicatum sit alterius generis a genere subiecti: & tunc, ut praedicatum praedicati dicatur subiecto conuenire, tria requiruntur: primum, ut praedicatum praedicati dicatur de omni illo, quod per praedicationem intelligitur: quare haec consequentia non valet: homo est animal, animal est irrationalis: ergo homo est irrationalis: ratio est: quia irrationalis non dicitur de toto, quod sub animali continetur. Secundum requiritur, quod praedicatum praedicati non habeat maiorem connexionem cum subiecto, de quo debeat praedicari: vnde non sequitur: hoc genus est essentialiter vniuersale: vniuersale est accidentaliter genus: ergo hoc genus est accidentaliter genus. Ratio: quia genus, quod praedicatur de vniuersali, habet maiorem nexum cum hoc genere: nam immediate praedicatur de illo, & vniuersale mediate. Tertium est: ne varietur suppositio: id est, ne dicatur de praedicatione alia ratione, qua praedicatum dicitur de subiecto: quare non valet: substantia est generalissimum: animal est substantia: ergo animal est generalissimum. Ratio: quia generalissimum dicitur de substantia, quatenus est vltimum praedicatum non habens supra se aliud, & substantia dicitur de animali, quatenus suble habet inferiora, de quibus essentialiter dicitur. Et hoc est, quod ait Doctor, praedicatum intermedium non variari.

Tertio notandum ex Doctore s. sed ad quaest. 3. Nota. fitionem: quod quando Regula exercetur in primis intentionibus, debet addi subiecto aliquid modificans compositionem: hoc est, quod denotet praedicatum praedicari de subiecto, & praillud dici, & esse prius illo: praedicatum enim praedicari de subiecto (ait Doctor) est pra alio dicitur, id est, esse superius inferiore, & prius illo: & tunc sic est arguendum: homo per se primo modo est animal: Petrus per se primo modo est homo: igitur Petrus per se essentialiter est animal: nam si absolute sine tali modificante arguatur: v. g. animal est substantia: ergo homo est substantia: non tenet Regula: quia nihil exprimitur in antecedente, quod illius virtutem explicet: nam per esse absolute pronuntiatum, non significatur, praedicatum praedicari proprie (vt loquimur) id est, esse prius, seu superius, subiecto. Vnde Regula praedicta equiualeat isti: Quod est prius priore, est prius posteriore: vel isti, Quod est superius superiore, est superius inferiore. Et per hoc notabile soluitur tria argumenta facta contra veritatem Regulae habita ibi: contra hoc, &c.

1. Concln.

Dicendum primo. Si subiectum, & praedicatum, sumantur in eodem genere ordinata, & praedicatio sit eiusdem rationis, vel exercita, vel signata, Regula haec est vera, & infallibilis. Hanc probat Doctor: quia tunc equiualeat isti, Quod est prius priore, est prius posteriore: vel Quod est superius superiore, est superius inferiore: quae omnibus est nota: bene enim sequitur in secundis intentionibus: homo praedicatur de quodam homine: animal praedicatur de homine: ergo animal praedicatur de quodam homine. Et in primis; etiam valet: homo essentialiter est animal: animal essentialiter est substantia: ergo homo essentialiter est substantia.

2. Conclns.

Dicendum secundo. Regula haec, quamuis ab Arist. & a Doctore, comparatione praedicatorum essentialium constituitur, etiam se extendit ad praedicata diuersorum generum, & ad alia praedicata non essentialia: dummodo tres illae conditiones obseruentur. Patet: nam sequitur: homo accidentaliter est albus: albus est coloratum: ergo homo accidentaliter est coloratum. Et etiam sequitur: Paulus est homo: homo est risibilis: ergo Paulus est risibilis.

3. Conclns.

Dicendum tertio. Ad huius Regulae veritatem reducitur veritas Regulae negatiuae illi oppositae: scilicet quando aliquid praedicatur de aliquo, quod negatur de praedicatione, negatur etiam de subiecto: vt albedo est color: color non est quantus: ergo nec albedo est quanta. Reducitur etiam modus arguendi, quem de primo ad vltimum vocamus: vt homo est animal: animal est viuens, corporeum, substantia, & ens: ergo, & homo: seruatis tamen conditionibus supra dictis. Haec duae vltimae conclusiones non expresse habentur a Doctore hic, sunt tamen omnibus communes. Solutiones argumentorum in oppositum in textu, & ex dictis patent.

Quaest.

QVÆST. X.

Utrum aliquid possit esse in diuersis generibus?

Diuersorum generum, & non subalternatum positorem, diuersa sunt species, & differentia: vt animalis, & scientia, &c. Cap. 4.

VERITVR: de veritate huius Regulae: diuersorum generum, & non subalternatum positorem diuersa sunt species, & differentia: vtru aliquid possit esse in diuersis generibus? Quod sic videtur: corpus est in genere substantiae, per Porphyrium; & in genere qualitatis, per Aristot. cap. de quantitate.

Item, figura est in genere quantitatis: quia Geometer, qui per se tantum considerat quantitates, per se considerat figuram, & figura est in genere qualitatis, per Arist. cap. de qualitate.

Item, scientia per se est in genere qualitatis: quia est in prima specie, & est per se relatiuum, per ipsum cap. de relatione, & quinto Metaph. similiter.

Item, duplum, & dimidium, sunt quantitates per se, & relatiuae. Similiter proprium est secundum qualitatem simile, vel dissimile, dicitur: & secundum quantitatem aequale, & inaequale: ergo haec sunt in illis generibus, & sunt per se relatiuae per Arist. consimiliter arguitur de multis alijs relatiuis.

Item, motus videtur esse in genere quantitatis, & in genere actionis, vel passionis: primum probatur per Arist. 5. Metaph. cap. de quanto: tempus est quantitas per motum: igitur motus magis, & tempus est per se species quantitatis continuae: quia est quinta species quantitatis per Arist. igitur magis motus est species quantitatis. Probatio secundi: quia omne verè praedicatum in abstracto de aliquo est idè essentialiter illi, haec est vera, passio est motus; & actio est motus: igitur, &c. probatio minoris, haec per se est vera, patiens mouetur: ergo passio est motus.

Item, per Arist. 5. Physic. motus accipit speciem a termino ad quem: igitur similiter & genus, sed per se terminus motus est in tribus generibus, per Arist. ibidem, scilicet, quantitate, qualitate, & vbi, igitur motus est per se in illis tribus generibus.

Si dicatur; quod motus æquiuocè est in illis tribus generibus. Contra, motus dicitur de alteratione, & augmentatione, & loci mutatione, secundum idem nomen, & eandem rationem essentialè: scilicet, actus entis in potentia, in quantum in potentia, quae est ratio eius, per Arist. 3. Physicorum, igitur vniuoce.

Ad oppositum est Aristoteles. Item, quae differunt in priore, differunt in posteriore: igitur quae differunt genere, differunt in quolibet posteriore, & nihil idem est in generibus diuersis generalissimis.

Ad quaestionem dicitur: quod idem dicitur multipliciter, vt dicitur primo Topicor. genere, specie, & numero: & idè numero tripliciter: accidente; proprio, & diffinitione: & in 5. Metaph. dicitur, quod idem secundum se dicitur tot modis; quot modis vni secundum se: scilicet, numero; specie, genere, & proportione, & idè proportione, & idem numero quoad duos modos; scilicet, idè accidètere, & proprio, potest esse in diuersis generibus: quia animal, & color, sunt idè proportione: quia huiusmodi identitas est in similitudine se habere: sicut enim color se habet ad albedinè: ita animal se habet ad hominè. Similiter Sortes, & albus, idem sunt accidente: Sortes, & disciplina perceptibile, vel risibile, sunt idè proprio: & sic eadem manifestum est, quod sunt in diuersis generibus. Idè specie, vel genere, nullo modo est in diuersis generibus generalissimis, vel quibuscunq; non subalternis, vt species vel differentia, nisi forte idè genere superiore in diuersis generibus inferioribus. Quod autè idem specie, vel genere inferiore, non sit in diuersis generibus superioribus non subalternis, vt species, vel differentia, videtur manifestum: quia ad essentiã speciei pertinet genus: ergo si idem specie, vel genere inferiore esset in diuersis generibus superioribus: illa ambo genera essent de eius essentiã: igitur illud non esset idem essentialiter: quia duo genera non subalterna diuersam essentiã praedicant. Similiter

Text. com. 9. & inde.

Text. com. 6

Cap. 5.

Text. non habente com.

Text. com. 20.

Cap. de qual. & cap. de relatione.

Text. com. 18.

Text. com. 4. & inde.

V 3 disse.

differentia cum genere facit unum essentialiter: sed cum diversis generibus non sub alternis nihil idem facit essentialiter: igitur, &c.

Ad primum argumentum dicit Albertus: quod corpus, ut dicit naturam aptam ad recipiendum tres dimensiones, est in genere substantia: ut nominat ipsas tres dimensiones, est in genere quantitatis. Primum patet: quia natura incorporea dicitur substantia, cui repugnat recipere dimensiones.

Ad secundum dico: quod hoc nomen, figura, est uno modo significans superficiem terminatam lineis: & sic est in genere quantitatis: alio modo significat ipsam clausuram linearum, siue terminationem, & sic est in quarta specie qualitatis: unde qualitates quartae speciei dicuntur qualitates circa quantitatem.

Ad aliud dicitur: quod relationes sunt per se in genere relationis: relatiua vero possunt esse res aliorum generum: quia illa sunt relatiua, in quibus fundatur relatio: & illa sunt res aliorum generum. Per hoc dicitur ad omnia illa; quod licet sint relatiua, tamen non sunt in genere relationis, sed in alijs generibus.

Contra: concretum, & abstractum, significant idem essentialiter: igitur sunt in eodem genere: ergo si relationes sunt per se in genere relationis, & relatiua erunt. Consequencia patet: quia eadem est essentia eiusdem generis, cum ens secundum se diuidatur in decem genera.

Item, si relatiua non essent in genere relationis: nihil determinatum in capitulo de ad aliquid in predicamentis conueniret alicui in illo genere: & ita ad determinandum de illo genere, essent omnia impertinentia, quae determinantur ibi: quod videtur inconueniens. Prima consequencia patet: nec enim prima definitio ad aliquid, nec secunda, quam Aristotel. approbat, nec aliqua proprietas, quam ponit, conueniret relationibus, sed tantum relatiuis, quae per hypotheseum non sunt in genere relationis.

Ideo potest dici: quod per se relatiua sunt in genere relationis: sicut concreta aliorum sunt in alijs generibus; de quo dicitur post: & ita nihil idem essentialiter est per se relatiuum, & speciei alterius generis. Scientia ergo equi-

uocum est ad significandum habitum mentis; & ad significandum imaginem scibilis; quae duo essentialiter sunt diuersa; primo modo est species qualitatis: secundo modo est per se relatiuum.

Ad aliud dicitur: quod duplum, & dimidium, sunt per se in genere relationis; non quantitatis: nec hoc dicit Aristot. licet illud, cui inest duplum per se, ut duo, sit per se quantitas: quia non oportet accidens esse in eodem genere, ut speciem cum suo subiecto. Similiter de aequali, & inaequali; simili, & dissimili; dicendum, quod sunt relatiua per se, sed in genere quantitatis, vel qualitatis sunt, non ut species, sed ut propria: ut patet per Aristot. vltima proprietate quantitatis, & qualitatis: possibile autem est de multis esse in uno genere, ut species; in alio, ut propria: quia risibile est in genere substantia, ut proprium: in qualitatis, ut species. Ad Aristot. auctoritatem dico: quod dicit, si contingit idem esse relatiuum, & quale; nihil prohibet hoc sic idem annumerari in diuersis generibus, quod non est tunc idem essentialiter. Ad aliud de motu dicitur postea.

Contra positionem: per Aristot. quinto Metaph. vnum numero infert vnum speciei: accidens, & subiectum, sunt vnum numero, per responsum, & sunt in diuersis generibus: igitur idem specie potest esse in diuersis generibus.

Item, arguitur per syllogismum expositorium in tertia figura: scilicet, iste alinus est non qualitas: iste alinus est non homo: ergo non homo est non qualitas: sumendo in praemis vtrunque extremum, ut est terminus infinitus: & sic concludendo. Sed si oppositum de opposito, & propositum de proposito, per Aristot. secundo Topic. ergo homo est qualitas, sed qualitas in abstracto de nullo praedicatur; nisi quod est eiusdem generis: igitur homo est in genere qualitatis: & est substantia: igitur, &c. haec ratio potest fieri communiter ad ostendendum omnem affirmatiuam esse veram.

Ad primum istorum potest dici, quod Aristot. prius distinguit modos vnius per accidens, & postea vnum per se distinguit in illos modos, numero, & specie, &c. & cum subdit; vnum numero inferre vnum specie; intelligit tantum de vno numero; ut prius illud posuit, scilicet,

Capit. de qualitate.

Tex. com. 12.

Cap. 12.

Tex. com. 7.

Tex. com. 8. & inde.

vt

ut est modus vnius per se: subiectum autem, & accidens, si sint vnum numero; hoc est per accidens, & non per se: & ita de illis non intelligit istam consequentiam tenere.

Ad aliud dicitur: quod Regula: si oppositum, &c. tenet de contrarijs in se ipsis: de contradictorijs e contrario, ut dicitur 2. Topicorum. Unde non est arguendum eodem ordine affirmatiue, & negatiue, sine fallacia consequentis: sed est arguendum ex opposito praedicati ad oppositum subiecti: arguitur autem sic: non homo est non qualitas: ergo homo est qualitas: quae consequentia non valet.

Contra: arguo e contrario sic: non homo est non qualitas: ergo qualitas est homo: & si haec est vera: igitur, & haec: homo est qualitas per conuersionem. Similiter transponendo praemissas: igitur non qualitas est non homo: & ulterius: igitur homo est qualitas e contrario. Igitur, &c.

Ideo dicitur aliter: quod homo, & non homo, non opponuntur, ut sunt termini infiniti, & finiti, sed ut non homo est terminus negatus: & isto modo conclusio non sequitur in syllogismo expositorio.

Contra: ut est terminus infinitus de quolibet dicitur homo, vel non homo; & de nullo eodem ambo: ergo sibi, ut sic contradicunt.

Item, negatio infinitans & negans terminum, non differunt quoad significatum: quia vtrouique negatur significatum termini finiti.

Aliter dicitur, quod in parallogismo expositorio est fallacia accidentis: quia medium variatur: quia primo sumitur iste alinus, quantum ad differentiam completiuam, per quam est in specie, qua distinguitur ab homine: in alia, iste alinus est non qualitas: sumitur secundum formam substantia, in qua conuenit cum homine; & distinguitur ab omni, quod est alterius generis.

Contra: consimiliter potest alibi argui, ubi non potest defectus assignari rationalis: ergo nec est hic per se: consequentia patet per Aristot. secundo Elenchorum: omnium orationum, quae sunt propter idem, eadem solutio est. Antecedens patet: quia si arguatur sic: albedo est non homo: albedo est non alinus: igitur non alinus est non homo: igitur homo est alinus.

Aliter potest dici: concessa conclusione syllogismi expositorii, quod non se-

Cap. 2.

quitur ulterius: igitur homo est qualitas: nec etiam igitur qualitas est homo. Quod autem dicitur in secundo Topicorum: in contradictorijs tenet e contrario: manifeste dicitur de consequentia; non de praedicatione.

Item, ista Regula: si oppositum de opposito, &c. tantum intelligenda est in contrarijs: vel si in contradictorijs, intelligatur de praedicatione e contrario: hoc totum verum est; si in antecedente est praedictio per se, vel ad minus vniuersaliter: si sint termini communes, hoc dico pro conuersione vniuersalis affirmatiue per contrapositionem. Nunc autem quaecunque conclusio sit illata per syllogismum expositorium; neque concluditur esse vera per se, neque vniuersaliter: & ideo nullo modo sequitur: oppositum praedicari de opposito; neque in se ipso, neque in contrario, &c.

Summa textus.

Haec secunda Regula, & quintum in ordine Antepredicamentum datur ab Aristot. ad cognoscendum ordinem eorum, quae in distinctis Praedamentis ponuntur: diuersa enim Praedamenta diuersas species, & differentias, habent: & ut huius Regulae veritas innotescat; inquit Doct. an de possit ad diuersa genera spectare: partem assertoria sex argumentis in principio quaestionis positis; & alijs duobus habitis ibi: contrapositione, &c. persuadet. Sed illis non cogentibus, ex communi omnium consensu aduertit primo, quod idem secundum se, ut ex 5. Metaph. constat, tot modis dicitur, quot dicitur vnum secundum se: nam vnitatis ut saepe diximus, est identitatis fundamentum proximum. Unde sicut vnum aliud est proportione genere, specie, & numero: ita idem, aliud est idem proportione; genere; specie; & numero: & idem numero adhuc est triplex: idem accidente; idem proprio; & idem diffinitione.

Secundo praesupponit genera in triplici discrimine esse: quaedam ita se habent, ut nec vnum sub alio; nec vtrunque sub tertio contineatur: huiusmodi sunt quae ad diuersa Praedamenta spectant, & ab Aristot. non subalternatim posita huiusmodi panantur: quaedam vero sic sunt disposita, ut vnum sub alio collocetur: ut animal, & viuens: quaedam denique ita se gerunt, ut vnum sub alio non contineatur, vtrumque tamen sub tertio collocatur: ut corpus, & spiritus, sub Substantia: & genera secundum di, & tertij modi, subalternatim posita essentur.

His a Doctore praehabitis dicit primo idem proportione; & idem numero accidente, ac idem numero proprio, sunt in diuersis generibus non subalternatim positis. Primam partem probat; nam sicut se habet animal ad hominem in genere substantiae; sic se habet color ad albedinem in genere qualitatis: sed animal, & color, sunt vnum

Conclusio

Proporzione: quia similiter se habent, in quo vni-
tas proportionis consistit: vt saepe diximus: &
nihilominus sunt in diuersis Praedicamentis, vt
patet: igitur, &c.

Secundam partem ostendit: nam Sortes, &
albus, sunt idem numero accidente: & tamen
Sortes est substantia, & albedo est qualitas: er-
go. Et per hoc probatur etiam tertia pars: quam
ponit Doctor ex aliorum mente: nam vt super
Porphyrium diximus ex Doctoris mente, substi-
le, & omnis propria passio substantialis in Prae-
dicamento substantiae apponitur.

2. Conclu. Secundo dicitur idem specie (ad quod potest
reduci idem numero definitione) & idem gene-
re, nullo modo in diuersis generibus generalissi-
mis, vel quibuscumque non subalternis, possunt
tanquam species, vel differentia, collocari. Hanc
sic persuadet: ad essentiam speciei pertinet ge-
nus: ergo si idem specie esset sub diuersis gene-
ribus non subalternis, illa diuersa genera essent
de eius essentia: igitur illud non esset idem essen-
tialiter, sed in essentia diuersum: quia duo gene-
ra non subalterna diuersam essentiam praedicant,
& constituunt.

De Differentia arguit: quia differentia cum
genere facit vnum essentialiter: sed cum diuersis
generibus non subalternis, nihil idem facit essen-
tialiter: vt discurrunt patet: ergo.

Denique soluit argumenta: & quamuis so-
lutiones pateant in littera, amplius ex infra di-
dicendis patebunt, vt in proprijs locis annota-
bimus.

ART. VNICVS.

An eadem differentia possit esse duorum
generum diuisiua?

ARTICVLVS iste non intelligitur
de differentia eadem respectu duorum
generum non subalternorum; vt vidi-
mus in textus summa: nec etiam intel-
ligitur de vna differentia respectu duorum gene-
rum subalternorum, quorum vnum sub alio co-
tinetur: nam de istis certum est includi quiddita-
tine secundum differentias sui constitutas in
suis speciebus: licet non in quolibet, secundum
differentias diuisiuas: animal enim & viuens co-
tinent differentiam constitutam corporis, qua
uis non contineant omnem differentiam diuisi-
uam substantiae: itaque continent substantiam
quoad vnam sui differentiam diuisiuam; vdeli-
cet corporeum; non tamen quoad aliam; nempe
incorporeum: quare Articulus procedit de dif-
ferentia respectu duorum generum subalternor-
um, quae sub tertio collocantur: an, scilicet, ea-
dem differentia subalterna possit aliquam spe-
ciem constituere, quae sub talibus generibus po-
natur; ita vt ipsa differentia sit illorum diuisiua,
& ipsius speciei constitutiva. In qua difficultate
sic explicata.

1. Sentent. Est prima sententia Magistri Soti, & alio-
1. Argum. rum, partem negatiuam tuentium: quam pro-
bant primo ex Aristot. primo Topicorum cap. 2.

loco 2. affirmante de pluribus praedicari genus,
quam differentiam. Et primo lib. de partibus ani-
malium cap. 3. ait: tot esse differentias; quot spe-
cies; sed si eadem differentia duobus generibus,
quae sunt sub tertio, communis esset, vtrumque
esset falsum, & contra Philosophum: ergo. Pro-
batur minor: nam differentia praedicatur de om-
ni illo, de quo praedicatur constitutum per illa;
& etiam quia in minori numero erunt differen-
tiae, quam species: cum vna differentia sit dua-
bus speciebus communis: igitur, &c.

Secundo, quia ex opposita sententia sequi-
tur, plantam, & animal esse eandem speciem: pa-
ret: nam differentia diuisiua superioris est infe-
rioris constitutiva: ergo si habent eandem diffe-
rentiam diuisiuam, erunt idem constitutum: ac
per consequens eadem species: quod est absur-
dum.

Tertio, differentia suo generi identificatur:
ergo si eadem differentia diuersorum generum
est diuisiua, cum oppositis generibus identifica-
bitur: quod est absurdum. Item quia differentia
determinatam naturam constituit: ergo determi-
nato generi coniungenda est.

Quarto, idem indiuiduum non potest esse
sub duabus speciebus: ergo nec vna differentia
esse duorum generum diuisiua: eadem enim v-
triusque ratio videtur.

Secunda sententia partem affirmatiuam de-
fendit; & quamuis expresse a Doctore non ha-
beatur; colligitur tamen ex eo: nam solum asse-
rit in praesenti, idem specie non collocari sub di-
uersis generibus non subalternis; de subalternis
nullam mentionem faciens, quasi praesuppones
de illis nullam posse extari controuersiam: eam
tamen tenent Nymphus, Toletus, Oña, & Ru-
bius cap. 3. de Praedicoam. & Valera lib. 1. dist. 5.
art. 1. quaest. 1.

Pro qua dicendum: eadem differentia duo-
rum generum sub tertio contentorum potest esse
diuisiua: probatur primo, eadem species sub
duobus generibus praedicto modo dispositis po-
test immediate contineri: ergo eadem differen-
tia potest esse talium generum diuisiua: quia dif-
ferentia immediate constitutiva speciei sub ali-
quo genere contentae; talis generis est diuisiua:
ergo si vna species per vnam differentiam respec-
tu duorum generum constituitur; illa eadem
differentia vtriusque generis erit diuisiua. Antece-
dens probatur Aristotelis exemplis: virtus intel-
lectualis, & virtus moralis duo genera sunt:
cum suble plures habeant species virtutum: &
vnum sub alio non continentur: vtrumque tamen
sub tertio: sed sub his generibus immediate con-
tinetur prudentia: est enim virtus intellectualis,
cum intellectus inhaereat, & etiam est virtus mo-
ralis perfectissima: itaque gradus virtutis intelle-
ctualis, & gradus virtutis moralis, contrahuntur
per differentiam constitutam prudentiae: ergo
talitudo differentia est illorum generum diuisiua.

Praeterea, bipes est differentia diuisiua ani-
malis volatilis, & gressibilis; quae duo genera sub
vno tertio continentur, neutrum tamen sub alio.
Ex quo colligit Philosophus, non omnem diffe-
rentiam vnum genus inferre: sed quandoque
duo

2. Argum.

3. Argum.

4. Argum.

2. Sentent.

Conclusio.

duo genera subdisiunctione: vt est bipes: ergo
vel animal volatilis, vel gressibilis.

Secundo probatur alijs exemplis manifestis:
quantitas diuiditur in continuam, & discretam:
& continua in permanentem, & successiuam. Po-
tentia etiam animae diuiditur in apprehensiuam,
& appetitiuam: & quaelibet in spirituales, & cor-
poralem: & certum est potentiam spiritualem
collocari sub potentia appetitiua, & apprehensi-
ua, quae sunt duo genera diuersa sub tertio collo-
cata; neutrum tamen sub alio: igitur, &c.

Ad primū.

Ad argumenta: ad primum dico: quod du-
plex est differentia: altera adaequata, & vltimate
constituens, ac distinguens; altera inadaequata,
& communis: v. g. differentia adaequata volati-
lis est illa, quae illud in suo esse vltimate, & adae-
quate, constituit, & distinguit a gressibili, & a
quocunque alio. Inadaequata vero est bipes, quae
licet respectu animalis duos pedes habentis sit
adaequata; respectu tamen animalis volatilis, &
gressibilis, est inadaequata, & communis: Vnde
dico: quod Aristot. loquitur de differentijs adae-
quatis: non vero de inadaequatis: nam tales opti-

me possunt esse duobus generibus communes.

Ad secundum nego sequenti: ad probatio-
nem dico: veram esse de differentia diuisiua adae-
quata, & vltimate constituyente: secus de inadae-
quata, de qua loquimur.

Ad secundum.

Ad tertium dico: nullum esse incommodum;
quod eadem differentia cum diuersis generibus
identificetur: sicut nec quod idem genus cum di-
uersis differentijs oppositis. Ad aliud de determi-
natione dico: quod quando eadem differentia di-
uidit duo genera, ipsaque trahit inadaequate ad
eamdem speciem, constituit determinata ipsam
speciem sub illis inadaequata contentia con-
tentam.

Ad tertium.

Ad quartum, nego rationis paritatem: spe-
cies enim infima totam quidditatem indiuidui
importat: & ideo ipsum duas species habere ne-
quit; sicut nec duas essentias totales: genus au-
tem non dicit totam speciei essentiam; sed
partem: & ideo nihil prohibet ean-
dem rem pluribus essentijs
partialibus con-
stitui.

Ad quartum.

